

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt IX. Tradita Vicecomiti mandata à Legatis cùm ad Pontificem mittitur. Adhibita à Gualterio studia ad amouendas iterum suspiciones & acrimonias inter Pontificem & Lotharingum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

tere certum esse, ac prænuntiatum : alterum erat, constitutio diei 1562.
 certi intra quindecim dies habenda, quantum planè ex eo anno supererat. Eligerent Patres quod in rem opportunius arbitrarentur.

Posterior modus vniuersè placuit ; sicuti semper ex duobus consiliis acceptius est, quòd ampliorem potentiam acceptantibus relinquit. Atque ita quarta prorogatio habita est.

C A P V T IX.

Tradita Vicecomiti mandata à Legatis cùm ad Pontificem mittitur. Adhibita à Gualterio studia ad amouendas iterum suspiciones & acrimonias inter Pontificem & Lotharingum.

Post hæc, Legati Vicecomitem dimissuri, in spem venere posse ab eo simul Gallorum postulata deferri, cùm viderentur hi iam parati ad ea statuenda. Verùm vt legis vinculum apparet sericum ordienti, & ferreum accipienti; ita inter ipsos Gallos discordia orta est: siquidem Oratores studebant Episcopos obstringere ampliùs quàm eorum Episcopi pati vellent. Quapropter emendationi, quam illi ab vniuersa Ecclesià exigebant suorum Præfulum operà, iidem ipsorum Præsules omnium primi repugnarunt. Proinde Legati rei cunctationem animaduertentes, abruptâ morâ Vicecomitem cum huiusmodi mandatis dimiserunt.

2 Illum duarum rerum gratiâ^b à se mitti: Vt se purgarent insimulationibus in se iactis apud Pontificem, & vt certiores redderentur de ipsius voluntate super præsentibus Concilij negotiis.

Duas esse insimulationes: alteram quod hanc disputationem de septimo Canone fuissent adeò progredi, vbi oportuisset os occludi contententibus importunè illam inducere. Super hoc rei series denudò retexebatur. Monebant, antequam Canon Patribus proponeretur, fuisse à Seripando recitata verba illa de Iure Diuino, parata iam viuente Crescentio Legato. Commemorabant turbas & contestationes habitas ab Hispanis, testimonium Aialæ de rebus sub eodem Legato decretis, conuictum postea à Mantuano Actis legitimis; & quidquid præterea contigerat ante & post aduentum Lotharingi. Porro consideraret Pontifex, quantum perturbationis excitari potuisset, si ratio violentior fuisset adhibita ad coërcendos Patres ab illius articuli tractatione, vbi aderat ea capitum frequentia, nationum varietas, ceruicum durities, ardor contentionis.

3 Secundo loco ipsis imputari, ad nimis angustum tempus Sessionem

^a Litteræ Legatorum ad Borromæum, 28. Decembris 1562.

^b Extant in scripturis post narrationem Muffetti positis.

*Historia
 Concilij Tridentini
 Sessio III.*

1562. nem fuisse denuntiatam, unde ad eam prorogandam coactos fuisse; eandemque prorogationem adeo breuem fuisse præscriptam, ut Pontifex tempori consuli de rebus statuendis minimè potuerit. Iam verò à Legatis ad se purgandos in memoriam redigi stimulos assiduos sibi iniectos Româ, ubi antea dies Sessioni præscriptus visus erat longinquus. Prorogationem postea sancitam esse plurimorum suffragiis, quæ ad spatium diuturnius eam non admiserant. Ad calcem huius capituli acriter conquerebantur de quibusdam, qui potiones absinthij cardò vendebant Pontifici, ostentantes apud ipsum studium ac fidem per nuntios molestos, ac per sinistras aliorum narrationes, quas illi obtrudebant; adeoque semper falsa & acerba ipsi propinantes, æstimationem, benevolentiam, ac benemerentium remunerationem inde reportabant.

De altero, cuius gratiâ Vicecomes legabatur, narrationem præmittentem rerum à Lotharingo gestarum, quas aiebant longè tolerabiliores euasisse, quàm ante periculationem sperabatur: locutum semper illum fuisse cum plena erga Pontificem Sedemque Apostolicam reuerentia: in duabus quæstionibus, quæ plurimum sollicitudinis afferebant, fuisse illius sententias admodum temperatas atque patibiles. Præterea, ipsum consensisse, ut forma à se proposita cum Pontifice communicaretur, pollicitum, ubi in aliquam difficultatem offenderet, nauaturum se operam apud suos ad eam superandam. Breuiter, si processus initiis responderent, longè minorem molestiam ab eo illatum iri, quàm quæ inflictâ fuerat non solum ab Hispanis, sed ab aliquo præferuido ingenio Italarum. Extima sic polliceri; intimorum, sicuti solus Deus cognitor est non falsus, ita solum esse iudicem non temerarium.

His narratis, Pontificem rogabant ipsius imperium super tribus capitibus: & imperium planè petebant, non consilium modestum, & in ipsorum prudentia repositum, cuiusmodi ille dare solitus erat, satis gnari, ministris in rebus incertis ac periculosis, optimam esse conditionem minimè splendidam, hoc est meri executoris, non arbitri.

Primum caput erat: An ubi super Canone septimo nihil reperiretur quod communiter satisfaceret, à Legatis suppressendus esset, quocumque etiam imminente periculo; cuiusmodi erat, quòd Hispani, tam ardentè illius cupidi, in eo casu se à Sessione abstinere, & quòd cum in eo argumento tanta coniunctio inter Principes, interque nationes Transmontanas cerneretur, res ad dissolutionem atque ad schisma posset adduci.

Alte-

Alterum; An vbi contingeret in articulo mansionis Patres retineri amicè non posse ne salebrosam quæstionem ingrederentur, per vim à Legatis retrahendi essent, vtentibus absolutâ ipsorum potestate, an potiùs ab iisdem permittendum, vt eam Patres profectuantur ac decernant.

Tertium; Si fortè Galli vellent aliqua proponere noxia Sedis Apostolicæ auctoritati, num à Legatis essent prohibendi, nihil ex eo detentis, quòd scirent quantum fragoris in Hispania & alibi excitauerat particula illa, *Proponentibus Legatis*, quasi catena, quæ Patribus manus pedesque constringeret, eisque libertatem adimeret: an permittendum esset ea proponi, tametsi cognosceretur, inde Pontificiam auctoritatem in discrimen adduci. Cum his documentis Romam profectus est Vicecomes.

6 Opportunè accidit, vt is sola Præsulum mandata deferret, non item Lotharingi postulata: cum enim hic Gualterium ad id munus proposuisset, accepissetque responsum à Legatis, Vicecomitem ad hoc à Borromæo nominari, tristitiam ex eo Gualterius conceperat, quòd idcirco videretur minui Lotharingi opinio de Pontificis erga ipsum fiducia, quæ opinio honorem simul & auctoritatem in negotio sibi conciliabat. Quare hilari postea fuit animo, cum illud munus sibi relictum cognouit.

c Litteræ
Gualterij ad
Borromæum,
14. Decemb.
1562.

Nihil operæ, nihil solertiæ ille prætermisit, vt nebulas disiceret, & acerbiter utrimque mitigaret. ^d Curauit vt intelligeretur Romæ, sinistram famam de Lotharingi consiliis fundamento solido haud inniti, sed excitam fuisse aut à quibusdam suspicionis vocibus, prolatis in Belgio à Granuellano Cardinali, fortasse variatis dum referebantur, & saltem pronuntiatis ab homine modicæ auctoritatis in ferendo de Gallis iudicio; aut ab aliqua violenta sententia, prolata à Meffensi, aut ab altero quouis Gallico Præsule illius cohortis: quæ iactatæ sententiæ nihilo magis conficiebant, eam esse mentem quasi capit in ea cohorte, quam multa imprudentia dicta alicuius Præsulis, qui credebatur Legatis fidelissimus, conficerent eorum animos cum dicentis vocibus concordare.

d Litteræ
Gualterij ad
Borrom.
17. Decemb.
1562.

Ex altera parte, dum ipsa Cardinalis lingua, eiusdem gradus, suorum in Gallia religio, se Fidei propugnaculum profitentium, aliisque ipsius dotes, tum interiores tum exteriores, eum Sedis Apostolicæ defensorem pollicebantur, quam aptâ ratiocinatione cuiquam suaderi opinionem hisce contrariam, solùm quia recto contrariam? Et quamuis etiam liberet id quod deterius est de ipso opinari, cuius tandem esse consilij, per iniuriam apertæ diffidentia committ-

Historia
Concilij Trid.
Sess. III.
Sess. IV.

1562. committere, ut ille fortasse aduersarius euadat, aut qualis non foret, aut prius quam foret, aut acerbior quam foret? Verum quidem esse, non tam facilem se præbere ad septimum Canonem silentio sopiendum, quam antea præ se tulerat; sed hoc euenisse, quoniam Præsides nouam formam ab eo propositam laudabant, eiusque cupiditatem incenderant ad eam gloriam consequendam, quod ipsius mens agnosceretur tanti ac tam celebri litigij conciliatrix.

e Constat ex
litteris Gual-
terij ad Bor-
romæum,
17. 18. 19.
20 & 21. De-
cemb. 1562.

Ita studebat Gualterius Pontificis animum erga Lotharingum tranquillum reddere: sed non minus impendebat studij ad demolendum animum Lotharingi, ad quem perpetuæ nubes aliunde conuolabant, ut suspicionis umbra in Pontificem, eiusque administratos obduceretur. Thomas Stella Iustinopolitanus Antistes, qui summum in Sedem Apostolicam studium profitebatur, & intus erat Simonetta, in longo sermone de mansionis articulo in cœtu protulerat, à petitoribus emendationis videri festucas in alienis oculis, non trabes in suis, & sub velamine corrigendi corruptelas, contegi consilium suscitandi schismatis: & sæpius ab eodem iterata fuerant ea Scripturæ verba: *Ab Aquilone omne malum*. Quas carpenti formulas in se potissimum iactas Lotharingus existimauit. Quoniam autem Stella postremâ oratione pronuntiarat, obstringi Romanum Pontificem Iure Diuino ad cogendos Episcopos ut redeant, inde Lotharingus ansam arripuit ad eum perstringendum, perinde quasi dum se propugnatorem egregium Pontificiæ auctoritatis ostentaret, eidem ex inscientia officeret, eamque coarctaret, quod nihilo plus intererat, an id fieret hoc an illo ligamine, dummodò indissolubili. Quare operam suam obtulit, ubi Præsides consentient, efficiendi ut Hispani Galli que concorditer huiusmodi sententiæ subscriberent. Sed hoc non dicebatur à Lotharingo, quod ab eo cuperetur, ut qui mitiores de illa obligatione sensus habebat. Legati, qui præter Simonettam alienum à Stella gerebant animum, non omiserunt illum perstringere apud Pontificem in mandatis Vicecomiti traditis.

Altius exoptulabat Lotharingus id, quod à Romanis litteris monebatur; nimirum, post Antonij Regis obitum decreuisse Prius diutius protrahere Concilium, quod speraret, Lotharingum inde discessurum, ut in Gallia publicæ administrationis particeps fieret. Hic verò omnino percupidus, se illic à Pontifice necessarium credi, sperari que perutilem, irascens in eiusmodi opinamenta, geminis illis conditionibus repugnantia, aiebat eam esse ratiocinationem retrogradam: etenim in eo casu Gallicanos Præsules capite orbatos,

1562.

orbatos, coalituros cum Hispanis in vnum corpus grandius ac formidabilius, ad quod forsitan complures ex Italicis accessissent. Alter quoque à Venetis Oratoribus illi affirmarat, suspensionem de ipso conceptam insanabilem esse. Denique Guisus Dux suo chirographo illum monuerat, nomine Reginae fuisse sibi nuntiatum, statuisse Pontificem de medio tollere Lotharingum veneno, aut Romæ, quò habebat in animo illum inuitare, aut etiã Tridenti. Quamobrem à magno Cancellario, viro à Sede Apostolica auerso, stimulabatur Lotharingus ad rem ita gerendam, vt hoc Pontificis odium gratis non esset. Verùm in calumniis euenit perinde ac in tragædiis, vt nimia inuentæ fabulæ atrocitas, sublatâ verisimilitudine, sæpè horroris loco moueat risum. Et planè risu enormitas illa à Gualterio reiecta est, & risus hic per se ad eam purgandam satis fuit. Quin etiã Lotharingus arcanè concrediderat ea monita, regio nomine ad se missa, per Fabrum Oratorem iam reuersum, Seripando^f, simulque patefecerat, iniunctum sibi fuisse ne Romanam adiret, tametsi à Pontifice accersitus, vt sibi caueret à veneno; & vbi Sedes vacaret extante Concilio, ne pergeret ad Comitiam, curaretque ne Pontifex crearetur, antequam vera & absoluta disciplina correctio perfecta esset.

f 12. Decembris 1562. in monumentis Seripandi.

Dux supererat Lotharingo querimoniam de rebus certis, non de narrationibus dubiis. Altera, Legatos in arcanis negotiis ipsi non fidere. Ad quod Gualterius: Arcana ab illis non haberi; sed reuerentiam Mantuanus, quem Lotharingus maiori & amore & reuerentiam prosequatur, prono fuisset animo ad illum sibi deuinciendum aliquo arctioris consuetudinis officio, nisi ex intima cum extero conjunctione collegarum alienationem à se metuisset. Alterum quod querebatur, erat, suum illud Canonis exemplar, ex quo immensam gloriam spe iam suxerat, censuram tam asperam notatum fuisse à Canonum peritis, quibuscum habere congressum ille cupiebat: sed Præsides illi tempore minimè consentaneum censuere, suos Consiliarios exponere certamini cum viro qui & auctoritate aded præcellerat, & ferebatur concito animi motu ad eum congressum, non ex cupiditate nanciscendæ veritatis tamquam anceps; sed ex fiducia illius detegendæ tamquam magister, pro ingenio illius Philautiæ, quæ disceptatoribus æquè ac lutoribus semper victoriam pollicetur.

CAPVT

Historia
Concilij Tridentini
Liber III.